

Maquillatge del passat

La nova estratègia llatinoamericana de Clinton s'ha posat en marxa, encara que amb l'oposició de la majoria republicana. Gràcies a un informe, que assenyalava clarament l'actuació de botxins a sou de la CIA, el Pentàgon ultima la reconversió del paper i les maniobres dels EUA en el seu sud desactivat.

Va esperar un temps prudencial, tan sols unes setmanes, però ho va fer. De fet, aquest era el compromís que havia subscrit amb el mateix president i amb el secretari d'estat. Les audiències al Capitoli per a la confirmació del seu càrrec com a nou director de l'Agència Central d'Intel·ligència (CIA) tampoc li deixaven cap altra opció. De manera que John M. Deutch, des del seu flamant i il·luminat despatx nou, va ordenar a un dels seus màxims col·laboradors que comunicés per telèfon o per carta les accions disciplinàries corresponents contra diversos agents del directori d'operacions de la secció llatinoamericana. Acte seguit va suggerir al seu departament que ho filtrés a la premsa.

Va ser d'aquesta manera com els nord-americans, mai suficientment disposats a perdre del tot la innocència, van poder confirmar la cruïra d'una realitat ben coneguda per milions de persones a tot el continent llatinoamericà: que els seus serveis d'espionatge incloïen —o inclouen— en la seva nòmina assassins professionals parafeixistes i agents disposats a violar qualsevol dret humà per aconseguir un equilibri de poder convenient.

L'aterratge de Deutch l'abril passat a la direcció de la central va coincidir amb l'escàndol públic de la guerra bruta de la CIA, practicada sense concessions fins ben entrada aquesta dècada encara jove. I Deutch era l'home adequat, segons Bill Clinton, per emprendre el primer rentat de cara de l'agència. Una operació, tot i la seva tímidesa i ingenuïtat, que vol aturar la majoria republicana del Congrés. I, de fet, ho està aconseguint. Els nous dirigents de la Cambra de representants i del Senat, des de Jesses Helms fins a Newt Gingrich, han ofegat la crisi desencadenada per les denúncies de Jennifer Harbury.

En la nòmina de la CIA. Harbury, una advocada formada en la Universitat de Harvard, no va parar durant anys, vagues de fam incloses, fins conèixer la sort del seu marit, el guerriller guatemalenc Efraim Bamaca, desaparegut el 1992. Un congressista demòcrata per Nova Jersey, Robert Torricelli, va denunciar finalment el març passat que Bamaca havia estat assassinat per ordre del militar guatemalenc Julio Roberto Alpírez, també responsable de la mort d'un ciutadà nord-americà, Michael de Vine, el 1990. I resulta que el famós Alpírez, segons va fer públic Torricelli, va ser a la nòmina de la CIA durant anys, fins el 1992, amb un sou d'uns cinc milions de pessetes anuals. La nacionalitat de De Vine i de la vídua de Bamaca va ser prou perquè esclatés un escàndol de considerables dimensions tipogràfiques i hertzianes als Estats Units.

I la CIA va entonar el *mea culpa* davant d'una societat trasbalsada per aquest afer. Una opinió pública, però, encara no prou horroritzada per "altres accions" encara pitjors comeses en el passat en països com Xile, l'Argentina, el Salvador, Hondures, Nicaragua, Perú, Haití, etc.

Els casos De Vine i Bamaca presagiaven una tempesta que, de moment, ha passat de llarg. Les paraules de Jennifer Harbury —"és hora que es resolguin, un per un, tots els crims que es van cometre a Amèrica Llatina en el nostre nom i amb els nostres impostos"— són únicament l'expressió d'un desig plausible però sense cap traducció en la realitat política del país.

La nova estratègia. El tímid rentat de cara, amb un Clinton indecís, no convençut del tot i acorralat pels republicans, intenta obrir-se camí en altres fronts de l'estratègia llatino-

Narcotràfic: una nova croada?

La nova estratègia militar del Pentàgon per a Amèrica Llatina, continguda en un informe que porta el títol d'"Estratègia de Seguretat dels EUA per a les Amèriques", conclou que aquest continent "no representa una amenaça militar per als Estats Units. Ni tan sols Cuba. Els únics riscos són els derivats de l'extensió de possibles inestabilitats internes".

L'informe aconsella, entre molts altres punts, l'ampliació de l'estreta col·laboració de Washington amb els països llatinoamericans en matèria de lluita contra el narcotràfic.

Recentment, el responsable de l'Agència de la Lluita contra la Droga (DEA), Stephen Green, va assegurar davant el Congrés nord-americà que la principal amenaça per a les democràcies llatinoamericanes ja no són els cops militars ni els moviments insurreccionals, sinó el narcotràfic.

Am l'aclaparadora majoria republicana a les dues cambres, els reaganians dels anys vuitanta esperen una nova oportunitat: la possibilitat de fer una altra croada, amb més intervencions militars puntuals i directes als països afectats, per obtenir, a canvi, avantatges comercials i financers per a les grans multinacionals nord-americanes. Tot i que, segons ha reconegut oficialment la DEA, l'estratègia militar contra els càrtels lluny de debilitar-los els enforteix tecnològicament i els fa encara més poderosos perquè aborden fases més sofisticades de defensa. **E. S.**

americana de Washington. El Departament de Defensa va fer públic al setembre la seva nova declaració d'intencions: reforçar el control civil sobre el militar, adequar la política del Pentàgon a la nova realitat democràtica de l'hemisferi sud, substituir la confrontació pura i dura amb la Cuba de Fidel Castro per un nou estil que eviti hipòtesis de "caos i guerra civil"... Tot això sí, però sense renunciar a la tristament famosa Escola de les Amèriques, un centre formador fins ara, entre altres quadres, de desestabilitzadors militars professionals amb destinació a tota la regió llatinoamericana. Joseph Nye, ajudant del secretari de Defensa, William Pery, en Afers Internacionals, ho va deixar ben clar: "Hem arribat a la conclusió, després d'una anàlisi rigorosa sobre aquesta escola, que el centre és una peça necessària en l'estructura de seguretat per a tota la regió".

EFE

Bill Clinton vol posar fi a la guerra bruta practica- da sense concessions per la CIA fins ben entrada la dècada actual. John M. Deutch, nou director de l'Agència Central d'Intel·ligència, és l'home triat per rentar-li la cara.

L'informe de Nye, que assegura textualment que "l'Escola de les Amèriques ha contribuït significativament a una millora del professionalisme de les Forces Armades d'Amèrica Llatina i com a factor clau d'estabilitat democràtica", no menciona els oficials que han passat per les seves classes i que després han comès abusos contra els drets humans, fins i tot sota règims d'aparença democràtica.

Comentant la crisi sense tancar de la central d'informació, un editorial de *The New York Times* apuntava recentment: "Podria ser que la CIA estigués ja tan compromesa que potser és necessària una nova institució o una neteja a fons. Clinton hauria d'aprofitar aquesta oportunitat per assegurar-se que els Estats Units mai més entraran o donaran suport a botxins llatinoamericans".

Un repte que, malauradament, torna a quedar en suspens. **Eduard Sanjuan**

Per la unitat nacional, cap a la independència

De les 11 del matí fins les 6 de la vesprada: parlaments, parades, paelles, música, ball,...

